

IDEENPRIJSVRAAG:

'Ontwerp een Ossuarium voor begraafplaats Orthen'

LEVE DE HERINNERING: Ontwerp een Ossuarium om nooit meer te vergeten!

INLEIDING/ VOORWOORD

Zoals u van het Bosch Architectuur Initiatief (BAI) gewend bent, schrijft het BAI ook dit jaar in samenwerking met de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) en de gemeente 's-Hertogenbosch voor de dertiende keer een bijzondere ontwerpprijsvraag uit, waarvan deelname openstaat voor iedereen!

Het doel van deze jaarlijks terugkerende prijsvragen is enerzijds het publiek te laten kennismaken met het plezier, maar ook met de problematiek van het ontwerpen en anderzijds het publiek na te laten denken over de (ruimtelijke) kwaliteit van ons leefmilieu en met name die van onze stad.

Deze prijsvraag kent een jonge traditie die in gang gezet is in 1996 en inmiddels heeft geleid tot diverse uitgevoerde projecten in de Bossche binnenstad van klein tot groot. Zoals o.a. het thema 'Ontwerp een moerasbrug' (2004), 'Beleger de Stad' (2005), 'Ontwerp een drijvende woning' (2006) en vorig jaar het 'Ontwerpen van een verbinding over de Zuid-Willemsvaart'..

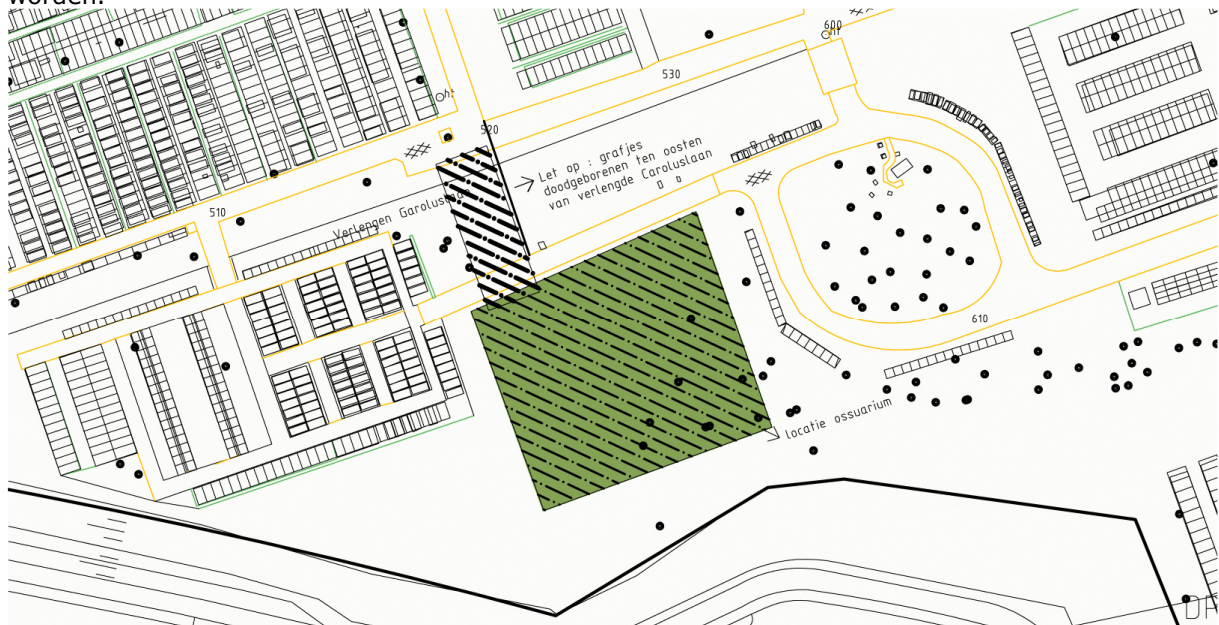
Aanleiding voor de ontwerpprijsvraag van 2009 is een concrete vraag van de 150 jaar oude begraafplaats Orthen om een Ossuarium te ontwerpen.

In die 150 jaar is de begraafplaats veel veranderd: van een middelgrote begraafplaats liggend in midden van weidse velden, tot een grote begraafplaats liggend in een stedelijke context. Het is een groene begraafplaats met een prachtig bomenbestand. 'Orthen' ademt een rustige parkachtige sfeer uit waar men kan dwalen en mijmeren.

Wedstrijdprogramma

Locatie: begraafplaats Orthen

De prijsvraag behelst een uitwerking van een deel van de structuurvisie 'Begraafplaats Orthen – oktober 2008' door OSLO in opdracht van de stichting Solamen. Deze deelopgave betreft het ontwerpen van de beëindiging van de centrale as van de begraafplaats waarvan de hoofdentree en de kapel deel uitmaken. Deze beëindiging vormt tevens een verbinding naar het laaggelegen nieuwere deel van de begraafplaats. Aan het eind van deze as dient een Ossuarium gerealiseerd te worden.

Het ossuarium komt op een bestaand knekelveld/ knekelput. Deze plek (zie groen vlek) is nu gemarkeerd door een aantal 'Doodsbeenderenbomen' (*Gymnocladus dioica*). Alle beplanting op de locatie mag worden behouden, verwijderd of worden aangepast. Het bestaande hoogteverschil is een ontwerpuitdaging en de ter plekke begraven knekels gaan in het nieuwe ossuarium.

Deze prijsvraagtekst, een tekening van de locatie en de structuurvisie kun je opvragen bij het BAI (bai@home.nl) of downloaden van de site www.bai-denbosch.nl/DvdA_2009_Ossuarium.

Opgave

De opgave betreft het ontwerpen van een ossuarium!

Aanleiding

Op de begraafplaats zijn op dit moment van ca. 9000 graven de grafrechten niet verlengd. Dit betekent dat (op termijn) voor de overblijfselen van ca. 12000 stoffelijke resten een allerlaatste, eigentijdse rustplaats moet worden gegeven.

Programma van eisen

verplicht:

- kelder, gebouw, object, landmark, ruimte voor 12000 stoffelijke resten in een doosje/ zakje;
- afmeting doosje/ zakje: 25x25x50cm;
- passend in de context van de as, voortkomend uit de structuurvisie 'Begraafplaats Orthen – oktober 2008';
- passend in de context van begraafplaats Orthen.

niet verplicht:

- schakel naar de nieuwe plekken op de begraafplaats;
- vormgeven aan de begrippen 'verbinding, gedenken en verblijf';
- niet alleen een functioneel object, maar ook een beeldmerk dat de toekomstige ontwikkeling van de begraafplaats markeert;
- overstijgen van de 'platheid' (knekelhuis), geen rariteitenkabinet;
- het ossuarium wordt niet voorzien van verdere faciliteiten.

De wedstrijdregels

Namen en adressen

Deze prijsvraag wordt aangeduid met de naam 'Ontwerp een Ossuarium voor begraafplaats Orthen' en wordt uitgeschreven door het BAI en de BNA in samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch.

Namens de uitschrijver treedt als contactpersoon op: Michael Bol (bai@home.nl).

Soort prijsvraag

De prijsvraag is een open ideeënprijsvraag.

Doelstelling

Het doel van deze open ideeënprijsvraag is het ontwikkelen van een bruikbaar ontwerp voor een ossuarium. De organisatie stelt zich tot doel het winnende ontwerp ook te kunnen bouwen. Daarnaast wil men een bijdrage leveren aan de discussie over de vragen hoe om te gaan met het convenant Ethisch Ruimen, waar de gemeente 's-Hertogenbosch zich achter heeft gesteld, dat aangeeft aan dat overblijfselen in een doosje/ zakje moeten worden verzameld.

In sociaal-maatschappelijke zin gaat het bij deze opgave ook om het geven van een eigentijdse oplossing voor het omgaan met de laatste stoffelijke resten van de mens en daarnaast aan het ruimte geven om deze te gedenken.

De organisatie streeft naar realistische ontwerpen, toegespitst op de locatie, om het bestuur van de begraafplaats te kunnen inspireren en met het winnende ontwerp verder tot uitvoering te kunnen komen.

Deelnemers

Deze open ideeënprijsvraag staat open voor iedereen.

Inschrijven deelnemers

Om een inschatting te maken van het aantal deelnemers vraagt de organisatie u zich in te schrijven via onze website: <http://www.bai-denbosch.nl/contact.html> (o.v.m. aanmelding prijsvraag DvdA).

Inzendingen

De organisatie vraagt je ideeën in de vorm van een maquette + toelichting voorstelbaar te maken.

Toelichting: een afgesloten envelop met een duidelijk zichtbaar motto, met daarin maximaal 2 A3-tjes toelichting op het ontwerp. Deze toelichting zal tevens gebruikt worden voor de tentoonstelling. Daarnaast vraagt de organisatie digitaal (op CD-Rom of memorystick) 2 afbeeldingen + een toelichting van maximaal 150 woorden aan te leveren.

Maquette: schaal **1:100** met een duidelijk zichtbaar motto.

De maquette dient ingeleverd te worden in een stevige doos met **maximale afmeting van 60x60x30cm**. Het verpakkingsmateriaal dient door de deelnemers direct weer meegenomen te worden. De maquette zal direct tentoongesteld worden. Het is aan te raden de maquette voldoende stevig te maken gezien het aantal bezoekers en het openbare karakter van de tentoonstelling.

De inzending dient vergezeld te gaan van twee brieven:

- een **naambrief**, een gesloten enveloppe met op de buitenzijde het motto en de vermelding 'naambrief' en binnenin:

a) naam, adres van de inzender (in geval van een gezamenlijk ontwerp moet duidelijk aangegeven worden wie van het team de hoofdverantwoordelijke is);
b) een verklaring dat het ontwerp het geestelijk eigendom is van de ontwerper;

- een **adresbrief**, een gesloten enveloppe met op de buitenzijde het motto en de vermelding 'adresbrief' en binnenin een correspondentieadres en e-mailadres, niet zijnde het adres van de inzender. De adresbrief dient ertoe om zonodig in contact te kunnen treden met de inzender, zonder dat de anonimiteit wordt doorbroken.

Materiaal dat niet is gevraagd wordt niet in de beoordeling betrokken.

Er mogen geen varianten worden ingediend.

De inzendingen dienen anoniem te zijn. Alle ontwerpen moeten worden ingezonden onder motto, bestaande uit Latijnse lettervormen of Arabische dan wel Romeinse cijfers. Het motto moet voorkomen op alle bij de inzending behorende bescheiden en de verpakking daarvan.

Wordt door een inzender meer dan één ontwerp ingezonden, dan moet voor elk ontwerp een ander motto worden gekozen en elk ontwerp afzonderlijk worden verpakt en verzonden.

Op geen der stukken van de inzending of de verpakking mag het handschrift van de ontwerper voorkomen, noch enig teken of lakstempel of iets dergelijks, waaruit de herkomst van het ontwerp zou kunnen worden afgeleid.

De jury heeft de bevoegdheid alle naambrieven na de uitspraak te openen en de namen van de inzenders bekend te maken.

Tijdschema van de prijsvraag

De genoemde bescheiden dienen los van elkaar op vrijdag **05 juni 2009** ingeleverd te worden, tussen 14.00 uur en 17.00 uur, locatie **Stadskantoor, Wolvenhoek 1 te 's-Hertogenbosch**. (toegang tot 17 uur ivm de beveiliging)

Na het inleveren van de inzendingen worden deze in de daaropvolgende week getoetst door de jury.

In deze week vindt tevens de beoordeling plaats.

Op 26 juni 2009 wordt tijdens de 'Nacht van de Architectuur' (Den Bosch BAI Night) de jury-uitspraak bekendgemaakt en verzoeken wij alle deelnemers aanwezig te zijn.

Tussentijdse informatie

Tot vrijdag 08 mei 2009 heb je de gelegenheid tot het stellen van vragen (bai@home.nl). Vragen zullen niet persoonlijk beantwoord worden.

Een week na de vragenronde worden alle gestelde vragen met de daarbij behorende antwoorden en relevante informatie op schrift gesteld en aan alle deelnemers ter beschikking gesteld via de website www.bai-denbosch.nl. Dit document geldt vanaf dat moment als aanhangsel van het wedstrijdprogramma en heeft dezelfde binding.

Overleg buiten deze procedure is niet toegestaan.

Jury

Een gemêleerde jury, bestaande uit een aantal deskundigen ziet jullie originele inzendingen graag tegemoet. De jury is onafhankelijk van de deelnemers en doet een autonome uitspraak.

De juryleden:

- Bisschop Hurkmans – Rooms Katholieke Kerk
- Martien van Osch – landschaparchitect OSLO
- Jean Stevens – stedenbouwkundige en namen opdrachtgever stichting Solamen
- Ilona van Alphen – architect
- Toine Schalken – beheerder begraafplaats Orthen

Beoordelingscriteria

De jury zal de ontwerpen beoordelen aan de hand van de volgende aspecten:

- het concept/ idee;
- omgaan/ vormgeven aan de begrippen 'verbinding, gedenken en verblijf'
- overstijgen van de platheid
- functionaliteit/ bruikbaarheid van het plan;
- omgang met structuurvisie 'Begraafplaats Orthen – oktober 2008'
- uitvoerbaarheid/ materialisering.

Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure verloopt als volgt:

a) toetsingsfase:

De inzendingen worden getoetst aan de randvoorwaarden en wedstrijdregels zoals die genoemd zijn in dit wedstrijdprogramma. Inzendingen die niet aan de inzendvoorwaarden voldoen, worden niet in de beoordeling betrokken. De beslissing hierover wordt genomen door de organisatie.

b) beoordelingsfase:

De jury beoordeelt de wijze waarop de inzendingen reageren op de opgave, randvoorwaarden en programma van eisen, en analyseert de inzendingen op de afzonderlijke beoordelingscriteria.

Vervolgens geeft de jury op basis van een integrale beoordeling aan welke inzendingen voor bekroning in aanmerking komen en geeft een rangorde aan. Uitschrijver en deelnemers zullen zich onvoorwaardelijk aan de uitspraak van de jury onderwerpen.

Juryrapport

Op 26 juni 2009 is het juryrapport beschikbaar. Het rapport is schriftelijk en openbaar. Het juryrapport bevat een algemene interpretatie van de gehanteerde beoordelingscriteria, het verloop van de beoordeling en het geeft aan in welke ronde de niet bekroonde ontwerpen zijn afgevallen.

Bovendien bevat het juryrapport een evaluatie van de resultaten van de prijsvraag en aanbevelingen aan de uitschrijver.

De prijs

De organisatie streeft er naar om het winnend ontwerp daadwerkelijk te realiseren en zal het winnende ontwerp dan ook als zodanig aanbieden aan de gemeente 's-Hertogenbosch en stichting *Solamen*.

Het winnende ontwerp (eerste prijs) wordt beloond met een concrete opdracht conform de DNR 2005 (De Nieuwe Regeling 2005 is een standaardregeling voor het afsluiten van overeenkomsten tussen adviseurs en opdrachtgevers) om te komen tot realisatie. De tweede prijs is een geldprijs van €1000,- en de derde prijs bedraagt €500,-.

Vervolg

Alle ontwerpen worden gebundeld in een catalogus en aangeboden aan de opdrachtgever.

Publiciteit, publicaties en tentoonstelling

Het is deelnemers, juryleden of anderen, niet voor de prijsuitreiking toegestaan in de publiciteit te treden over zaken die inhoudelijk samenhangen met de inzendingen of de prijsvraag als zodanig.

Alle inzendingen worden na de inzenddatum tentoongesteld. Ook wordt er een publicatie uitgegeven waarin alle inzendingen met foto's en jurycommentaar terug te vinden zijn!

De publicatie van de prijsvraag zal bestaan uit 3 delen:

- Catalogus;
- Internetpagina (www.bai-denbosch.nl);
- Tentoonstelling (van 05 juni 2009 – 28 augustus 2009) in het Stadskantoor te 's-Hertogenbosch.

Auteursrechten

De inzendingen blijven het geestelijk eigendom van de deelnemers.

Gebruik, verzekering, eigendom en terugzending van de ingezonden bescheiden

Alle voor de wedstrijd ingezonden stukken betreffende de ontwerpen blijven tot vrijdag 28 augustus ter beschikking van de opdrachtgever.

Gedurende deze termijn zijn de ingezonden bescheiden niet verzekerd.

Gedurende de termijn dat de ingezonden bescheiden ter beschikking staan van de opdrachtgever, heeft de opdrachtgever het recht de ingezonden bescheiden te publiceren of te exposeren op de wijze zoals vermeld in dit wedstrijdprogramma, zonder daarvoor de ontwerper enige vergoeding schuldig te zijn. Voor afbeelding, publicatie of tentoonstelling op andere wijze, is toestemming van de ontwerper vereist.

Alle deelnemers worden geacht op vrijdag 28 augustus tussen 14:00 en 17:00 hun inzending weer op te komen halen. Niet opgehaalde maquettes of presentatiebescheiden zullen vernietigd worden, met uitzondering van de ingezonden bescheiden van de winnende ontwerpen.

Geschillen

Voorkomende geschillen -ook die welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd- die tussen uitschrijver, deelnemers en juryleden mochten ontstaan naar aanleiding van de prijsvraag, worden beslecht door arbitrage.

Arbitrage geschiedt overeenkomstig het Arbitragereglement van de Stichting Arbitrage Instituut Bouwkunst, zoals dat luidt drie maanden voor de dag waarop de inzendingen moeten worden ingeleverd.

Slot

Voor deze prijsvraag gelden de voorwaarden zoals vermeld in dit prijsvraagprogramma.

De prijsvraag 'Ontwerp een Ossuarium voor begraafplaats Orthen' wordt mede tot stand gebracht door medewerking en financiële bijdragen van o.a.:

Stimuleringsfonds voor de Architectuur

Stichting Solamen

Gemeente 's-Hertogenbosch

Bond van Nederlandse Architecten Kring 's-Hertogenbosch

dauid communicatieoplossingen te Veghel

Namens de werkgroep DvdA,

Michael Bol